

PUBLICATIES E.W.J. de Groot

2023

- Annotatie NJ 2023/264: "Met welke plannen hou je wel en met welke geen rekening bij het begroten van schade bij onteigening?" – oktober 2023
- Annotatie NJ 2023/259: "Huurderwing voor onteigening compenseren met hogere huur na onteigening, kan dat?" – oktober 2023
- Annotatie BR 2023/25: "Je hebt een vergunning voor gebruik openbare grond maar de overheid weigert te verkopen of verhuren; kan dat zomaar?" – augustus 2023
Auteurs: S. Elbertsen en E.W.J. de Groot
- Annotatie BR 2023/44: "De Afdeling formuleert kader voor wanneer de raad mag volstaan met een geveltaxatie te onderbouwing van de inbrengwaarde van gronden" – juli 2023
Auteurs: R.M.F. de Martins en E.W.J. de Groot
- Annotatie BR 2023/47: "De (on)geldigheid van met het Didam-arrest strijdige overeenkomsten" – juli 2023
Auteurs: S. Elbertsen en E.W.J. de Groot
- Annotatie NJ 2023/104: "Onteigening en redelijkheidscorrecties, de mogelijkheden zijn niet eindeloos aldus de Hoge Raad (ook niet in de Hedwigepolder)" – april 2023

2022

- Artikel Grondzaken en gebiedsontwikkeling nummer 6 SDU: "Sociale woningbouw en de cruciale rol van gemeenten en corporaties daarin".
Auteurs: E. van de Kuilen en E.W.J. de Groot
- BR 2022/85: "Kroniek Onteigeningsrecht 2021".
Auteurs: E.W.J. de Groot, H.X. Botter en A.C.M. Romme-Van de Riet
- Annotatie NJ 2022/305: "Onteigening: moet onteigenaar gehele Kroondossier inbrengen in procedure?"
Auteur: E.W.J. de Groot
- BR 2022/3: "Kroniek Onteigeningsrecht 2020"
Auteurs: E.W.J. de Groot, H.X. Botter en A.C.M. Romme-Van de Riet
- BR 2022/07: "Een juridische analyse van de gevolgen van het Didam-arrest".
Auteurs: E.W.J. de Groot, S. Elbertsen en W.I. de Vries

2021

- Annotatie BR 2021/95: "Wel of niet betalen voor planologische medewerking; het is en blijft een lastig vraagstuk."
Auteurs: E.W.J. de Groot en R.M.F. de Martines
- Annotatie BR 2021/82: "Onteigening en organische gebiedsontwikkeling: hoe doe je dat?"
- Uitleg gemeentelijke inspanningsverplichting inzake tijdig beslissen op aanvragen.
Vindplaats: BR 2021/53
Auteurs: E.W.J. de Groot en R.M.F. de Martines
- Selectieprocedures en vrijwillige verkoop van vastgoed door de overheid: wat zijn de regels?

Vindplaats BR 2021/43

Auteurs: E.W.J. de Groot en S. Elbertsen

- Concurrentiebeïnvloedende effecten van overheidshandelen: welke rechtsgebieden bepalen het speelveld voor overheid en ondernemer, en wat zijn de relevante normen? Vindplaats BR 2021/6

Auteurs: E.W.J. de Groot, S. Elbertsen en J.C.A. Houdijk

2020

- Kroniek onteigeningsrecht 2019. Vindplaats BR 2020/89.
Auteurs: Egbert de Groot, Hugo Botter en Jeanny Romme.
- Wanneer is er ruimte voor nieuwe feiten en omstandigheden na verwijzing? Wat moet de onteigende terugbetalen bij terugvordering van het onteigende?
Vindplaats NJ 2020/336.
- Ruilverkaveling en het verrekenen van kwaliteitsverschillen, het is bepaald geen makkelijke materie! Vindplaats NJ 2020/213.
- Een bevoegdheidsovereenkomst: nemen rechters die serieus genoeg?
Auteurs: E.W.J. de Groot en R.M.F. de Martines; vindplaats BR 2020/77.
- De verkoop van grondposities is daarop de mededingingsnorm uit het bestuursrecht van toepassing? Nee zegt het Hof Arnhem Leeuwarden.
Auteurs: E.W.J. de Groot en S. Elbertsen; vindplaats BR 2020/20.

2019

- Annotatie NJ 2019/447: "De Belemmeringenweg privaatrecht, volledige schadeloosstelling en waardevermindering; de Hoge Raad spreekt zich uit."
- Kroniek Onteigeningsrecht BR 2019/90
Auteurs: Jeanny Romme, Hugo Botter en Egbert de Groot
- Annotatie NJ 2019/375: "Hoge Raad geeft inzicht in aard schadeloosstelling bij een "te vroege" onteigening. Deze heeft geen bestraffend karakter. De Hoge Raad gaat in op de te wél te hanteren maatstaf?"
- Annotatie NJ 2019/376: "Hoge Raad verduidelijkt de werking van de elimineringsregel bij onteigening."
- Annotatie BR 2019/66: "Tekort in anterieure overeenkomst mag gemeente niet 'goedmaken' in een exploitatieplan."
- Annotatie NJ 2019/183: "Een annotatie bij een van de zeldzame arresten van de Hoge Raad over pacht."
- Annotatie NJ 2019/201: "Mag kwaliteitsverschil tussen geruilde landbouwgronden verrekenend worden bij herverkaveling op grond van de Wet inrichting landelijk gebied?"
- Annotatie NJ 2019/128: "Vermogensschade voor de pachter; kan dat bij onteigening?"

2018

- Kroniek Onteigeningsrecht BR 2018/88.
Auteurs: Jeanny Romme, Hugo Botter en Egbert de Groot

- Annotatie NJ 2018/382: "Onteigening Hedwigepolder en de (on)mogelijkheden tot zelfrealisatie."
- Annotatie NJ 2018/307: "Elimineren, Egaliseren, bodembestanddelen en onteigenen; een ingewikkelde combinatie."
- Annotatie BR 2018/39 "De monddoodclausule: beperkte houdbaar en beperkt bruikbaar."
Auteurs: Stefan ten Hertog en Egbert de Groot
- Annotatie NJ 2018/128: "Onteigening. Schadeloosstelling; bijkomende schade. Vergoeding kosten verwerving van vervangende onroerende zaak?; duurzame belegging?"
- Annotatie NJ 2018/127: "Onteigening, schadeloosstelling, economische eigendomsverhouding; bijkomende schade aan juridisch eigenaar."
- Annotatie bij conclusie AG J.C. van Oven in afscheidsbundel J.C. van Oven.
- Annotatie NJ 2018/57: "Taak onteigeningsrechter en wel of geen onteigeningsgevolg."
- Bijdrage aan rapport "Samen bouwen aan middenhuur."
Auteurs: Eelkje van de Kuilen en Egbert de Groot
- Annotatie BR 2018/7: "Contracteren met de overheid, gebiedsontwikkeling, onvoorziene omstandigheden, bevolkingskrimp en beleidswijziging."
Auteurs: Keesjan Meijering en Egbert de Groot

2017

- Kroniek Onteigeningsrecht BR 2017/89
Auteurs: Hugo Botter en Egbert de Groot
- Annotatie NJ 2017/274: "Hoor en wederhoor, waardering van vrijkomende bodembestanddelen."
- Annotatie BR 2017/47: "Hoge Raad geeft duidelijkheid over de reikwijdte van een bevoegdhedenovereenkomst."
- Annotatie NJ 2017/205: 'Is de onteigende rente verschuldigd over een achteraf te hoog vastgesteld voorschot?'
- Annotatie BR 2017/23: 'Afdeling oordeelt over schaarste publieke vergunningen.'
- Annotatie NJ 2017/58: 'Bestemmingsplannen waarmee bij onteigening geen rekening wordt gehouden.'
- Annotatie NJ 2017/57: 'Invloed verontreiniging op de complexwaarde.'
- Annotatie NJ 2017/56: 'Onteigening appartementsrecht en positie hypotheekhouder.'
- Artikel TBR 2017/3: Onteigening in de Aanvullingswet grondeigendom; van A naar Beter?

2016

- Kroniek Onteigeningsrecht BR 2016/89
Auteurs: Hugo Botter en Egbert de Groot
- Boek 2016, Jubileumuitgave VOA 'Muurbloempjes en debutantes op het onteigeningsbal': 'Consignatie: leuk kunnen we het niet maken, wel gemakkelijk', Auteurs: Hugo Botter en Egbert de Groot.
- Annotatie BR 2016/ BR 2016/85: 'Marktwaarde van door de gemeente verrichten (nietige) prestaties'.

- Annotatie NJ 2016/399: 'De grenzen aan eliminatie van bestemmingen bij onteigening'.
- Annotatie Jaan 2016, afl. 5, nr. 35: 'Transparantie bij het verlenen van publieke rechten.'
- Annotatie NJ 2016/277: 'Oproepen deskundigen in hoger beroep onteigeningszaken'.
- Annotatie NJ 2016/150: De 'waarde van bijzondere geschiktheid' in onteigeningszaken.

2015

- Annotatie BR 2015/100: Contracteren met de overheid; autonome positie van gemeenteraad in overeenkomsten.
Auteurs: Keesjan Meijering en Egbert de Groot
- Annotatie BR 2015/85: Beroep op zelfrealisatie lopende verzet tegen het bestemmingsplan en/of exploitatieplan.
Auteurs: Hugo Botter en Egbert de Groot
- Artikel BR 2015/49: Kroniek Onteigeningsrecht
Auteurs: Hugo Botter, Thijs Franssen en Egbert de Groot
- Annotatie BR 2015/38: Nietige exploitatieovereenkomst en waarde van de (nietige) prestatie.
- Annotatie BR 2015/4: Inbrengwaarde in exploitatieplan.
- Artikel Cobouw 09-04-2015: Een land in verwarring over de waarde van grond.
- Annotatie BR 2015/17, Schadeloosstelling voor een (rechts)persoon die krachtens de Onteigeningswet niet aan het geding kan deelnemen.

2014

- Annotatie BR 2014/139, Wijziging samenstelling rechtbank na mondelinge behandeling.
- Boek, 'Op het grenslak'. Het elimineren van bestemmingen in het onteigeningsrecht, van uitzondering naar hoofdregel?
- Annotatie 2014/83, Inspanningsverplichtingen, gebiedsontwikkeling en beleidswijziging; niet altijd een gelukkige combinatie.
- Annotatie BR 2014/ 34 Concurrentiebeïnvloedende effecten van overheidshandelen: welke rechtsgebieden bepalen het speelveld voor overheid en ondernemer?
- Annotatie BR 2014/ 10: 'Vereenzelviging', 'redelijkheidscorrectie' en schadevergoeding in onteigeningszaken.
- Artikel "Het exploitatieplan in de rechtspraak; een tussenstand - deel 2", Bouwrecht, aflevering 1, januari 2012, pag. 1 t/m 7.

2013

- Annotatie BR 2013/133: De rechtmatigheid van de Ruimte voor Ruimteregeling.
- Annotatie BR 2013/110 : Waardegrondslag bij onteigening, verkeerswaarde, gebruikswaarde en toe te passen correcties.
- Artikel BR 2013/62: Kroniek onteigeningsrecht (deel 1): administratief onteigeningsrecht 2012 (1).
- Annotatie BR 2013/47: Elimineren van de geldende of verwachte bestemming bij het

vaststellen van de onteigeningsschadeloosstelling.

- Annotatie BR 2013/42: Nietigheid bij strijd met een publiekrechtelijk voorschrift.
- Boek "Bijzonder geschikt voor het werk".

2012 en ouder

- Annotatie bij 'Contracteren met de overheid. Bevat art. 160 lid 1 aanhef en onder e Gemw een totstandkomingsvereiste of louter een bevoegdheidsverdeling?; HR 01-06-2012 ECLI:NL HR 2012 BV1748; Gemeenstem (Gst) 2012/91.
- Artikel "Onteigening en abstracte schadeberekening. Kapitalisatiefactor en financieringsschade", Bouwrecht, aflevering 7, juli 2012, pag. 539 t/m 542.
- Artikel "Het exploitatieplan in de rechtspraak; een tussenstand (deel 1)", Bouwrecht, aflevering 12, december 2011, pag. 955 t/m 961.
- Boek Memo Bestemmen en Bouwen onder de Wro en de Wabo 2011/2012, Kluwer 2011.
- Annotatie bij "Een bevoegdhedenovereenkomst is een gemengde overeenkomst. Consequenties voor de vordering tot nakoming en schadevergoeding. Formele rechtskracht vormt geen belemmering voor een vordering tot schadevergoeding", Bouwrecht, aflevering 11, november 2011, pag. 923 t/m 931.
- Annotatie bij "Openbaarmaking samenwerkings- en erfpachtovereenkomsten tussen BV en gemeente. Geen sprake van bedrijfs- en fabricagegegevens. Tevens leidt openbaarmaking niet tot onevenredige benadeling", Bouwrecht, aflevering 7, juli 2011, pag. 528 t/m 533.
- Annotatie bij "Gebondenheid van een publiekrechtelijke rechtspersoon aan een bevoegdhedenovereenkomst en de reikwijdte van een inspanningsverplichting", Bouwrecht, aflevering 4, april 2011, pag. 280-292.
- Artikel "Publiek-private samenwerking veelbelovend, maar niet zonder risico's", Telegraaf bijlage Publiek Privaat, februari 2011.
- Annotatie bij "Elimineren van de vigerende of verwachte bestemming bij het vaststellen van de onteigeningsschadeloosstelling; de grondslag voor de 'Marcus-Matser-leer'", Bouwrecht, aflevering 1, januari 2011, pag. 39 t/m 44.
- Annotatie bij "Transparantie op grond van het gelijkheidsbeginsel", Bouwrecht, aflevering 1, januari 2011, pag. 23 t/m 29.
- Annotatie bij "Het frustreren van privaatrechtelijke rechten door publiekrechtelijke beperkingen", Bouwrecht, nr. 10, oktober 2010, pag. 833 t/m 839.
- Artikel "Ontwikkelen duurzame gebiedsuitleg is moeizaam", Financieel Dagblad, juli 2010.
- Annotatie bij "Het sluiten van een overeenkomst tot kostenverhaal, als voorwaarde voor planologische medewerking, mag dat?", Bouwrecht, nr.5, mei 2010, pag. 422 t/m 428.
- Annotatie "Art. 26 lid 1 Wvg beperkt mogelijkheden eigenaren van gronden waarop gemeentelijk voorkeursrecht rust, om met derden een opzet tot stand te brengen waarmee onteigening van die gronden kan worden voorkomen met beroep op zelfrealisatie van bestemming", Bouwrecht, nr. 4, april 2010, pag. 345 t/m 371.
- Artikel "Gebiedsontwikkeling, grondexploitatie, duurzaamheid en energievoorziening; ontwikkelingen, mogelijkheden en beperkingen door de komst van de Wro en de Warmtewet", Bouw, nr. 12, december 2009, pag. 1015 t/m 1024.

- Annotatie bij "Onteigening, zelfrealisatie, integrale planuitvoering en economische uitvoerbaarheid", Bouwrecht, nr. 11, november 2009, pag. 966 t/m 971.
- Artikel "Groenfondsen, Blauwfondsen, Landschapsontwikkelingsfondsen, Natuurontwikkelingsfondsen én de (on)mogelijkheden om deze op grond van de Wro te financieren", Bouw, nr. 6, juni 2009, pag. 463 t/m 470.
- Artikel "Onteigeningsschadeloosstelling voor werken buiten de onteigeningsgrenzen en planschadecriteria in onteigeningszaken, kan dat zomaar?", Bulletin RO-Totaal, nr. 2, april 2009, pag. 4 t/m 6.
- Boek Memo 'Bestemmingsplan en bouwvergunning' onder de nieuwe Wro, 2008/2009, Kluwer 2008.
- Annotatie bij "Elke rechtshandeling – hoe ook genaamd en hoe ook ingekleed – waarbij de beschikkingsmacht én het economisch belang in enigerlei mate wordt overgedragen, staat bloot aan nietigverklaring op voet van art. 26 Wet voorkeursrecht gemeenten", Bouwrecht, nr. 9, september 2008, pag. 665 t/m 686.
- Artikel "De Wijzigingen in de Wet voorkeursrecht gemeenten per 1 juli 2008", Bouwrecht, nr. 9, september 2008, pag. 601 t/m 608.
Auteurs: Egbert de Groot, Joost Hoekstra en Willem Bosma
- Annotatie bij "Voorkeursrecht gemeente. Zowel de hypotheekverlening als de daaraan ten grondslag liggende rechtshandelingen (die niet aan de wederpartij en de rechter bekend gemaakt zijn) hebben de kennelijke strekking afbreuk te doen aan het voorkeursrecht van de gemeente", Bouwrecht, nr. 10, oktober 2009, pag. 861 t/m 864.
- Annotatie bij "Bestemmingsplan en (een vermoeden) staatssteun", Bouwrecht, nr. 6, juni 2008, pag. 418 t/m 427.
- Annotatie bij "Geen perfecte koopovereenkomst tot stand gekomen tussen gemeente en aanbieder van grond. Werking van voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad onder de Wet dualisering gemeentebestuur. B&W mag voorbehoud stipuleren. Geen strijd met de Gemeentewet. Geen pseudodelegatie", Bouwrecht, nr. 6, juni 2008, pag. 444 t/m 449.
- Artikel "De Wet op de archeologische monumentenzorg: bescherming bodemschatten als ruimtelijk belang", Bouwrecht, nr. 5, mei 2008, pag. 306 t/m 314.
- Annotatie bij "Besluit tot gedeeltelijke goedkeuring van het besluit van de raad van de gemeente Amsterdam van 25 april 2007, nr. 81/160, tot onteigening als bedoeld in Titel IV van de Onteigeningswet", Bouwrecht, nr. 4, april 2008, pag. 265 t/m 268.
Auteurs: Egbert de Groot en Willem Bosma
- Annotatie bij "Art. 6 EVRM; art. 17 Gw; art. 3:40 BW. Overeenkomstenrecht. Kettingbeding, uitsluiten bezwaar en beroep in strijd met fundamentele rechtsbeginselen", Bouwrecht, nr. 4, mei 2008, pag. 274 t/m 278.
- Artikel "Het ontduiken van de Wvg, dat valt niet (meer) mee!", Bouwrecht, nr. 4, mei 2008, pag. 240 t/m 250.
- Artikel "De nieuwe grondexploitatiewet en schadevergoeding; dat heeft toch niets met elkaar te maken?", Overheid en Aansprakelijkheid, april 2008, nr. 2, pag. 78 t/m 85.
- Artikel "Gebiedsontwikkeling, onteigening en zelfrealisatie", Bouwrecht, nr. 11, november 2007, pag. 933 t/m 940.
- Artikel "Voorstel grondexploitatiewet ergert projectontwikkelaars", Cobouw, september 2006.
- Annotatie bij "Overeenkomsten in kader gronduitgifte omtrent bijdragen in kosten

instandhouding openbare (groen)voorzieningen; beperkte mogelijkheid gemeente tot verhaal van dergelijke kosten: wettelijke grondslag vereist op straffe van nietigheid wegens strijd openbare orde”, Administratiefrechtelijke Beslissingen 2006/218.

- Artikel “De Grondexploitatiewet (wetsvoorstel 30 218)”, Bouwrecht, nr. 12, december 2005, pag. 1048 t/m 1061.
- Annotatie bij “Planschade; legesheffing; publieke taakuitoefening”, AB Rechtspraak Bestuursrecht 2005, nr. 359-360, pag. 1895-1910.
- Annotatie bij “Nietige exploitatieovereenkomst. Onverschuldigde betaling. Vraag op welke wijze de tegenprestatie gewaardeerd moet worden”, Bouwrecht, nr. 10, oktober 2004, pag. 875 t/m 879.
- Artikel “Contracteren over ruimtegebruik en publiekrechtelijke bevoegdheden”, Bouwrecht, nr. 8, augustus 2003, pag. 649-663.
- Artikel “Publiek-private samenwerking en exploitatiekosten: een lastig verhaal?”, Openbaar bestuur, 2002-2, pag. 25 t/m 28.

Auteur: Egbert de Groot

BLOGS E.W.J. de Groot.

Te raadplegen op: <http://www.akd.nl/specialisten/egbert-de-groot>)

2023

- Is een APV voldoende om malafide verhuurder te weren of is grover geschut nodig? – 10 maart 2023
- Geen (plan)schade bij onteigening omdat je planschadeverordening is verjaard; dat is niet logisch toch? – 9 februari 2023

2022

- Het Didam-arrest: is de positie van woningcorporaties écht bijzonder? - 24 augustus 2022;
- Het Didam-arrest; mededinging is volgens de rechter geen heilige graal! - 11 augustus 2022;
- Didam-arrest: 'Voor de zekerheid' opnieuw beginnen met uitgifteprocedure is risicovol d.d. 4 juli 2022;
- De rapen ontgaard: eventueel gebrekkig kostenverhaal (toch) geen belang van de omwonenden bouwplan d.d. 6 mei 2022;

2021

- Verstrekking arrest Hoge Raad met grote gevolgen: overheid moet mededingingsruimte bieden bij gronduitgifte d.d. 26 november 2021;
- De overheid als eigenaar vogelvrij? Wat kan wel en wat niet? Wanneer is het foute boel? - 4 november 2021;
- Een concessie is geen gedoogplicht; logisch toch! d.d. 14 oktober 2021;
- Is een vergunningplicht voor kamerverhuur alleen toegestaan voor goedkopere woningen? - 7 september 2021;
- Mag je bouwplan weigeren als een anterieure overeenkomst ontbreekt? Neen, zegt de rechter d.d. 1 september 2021;
- Een inspanningsverplichting ("onder voorbehoud van goedkeuring") d.d. 30 juli 2021;
- Hoogteverschil tussen woningen en wateroverlast: is de gemeente aansprakelijk? - 26 juli 2021;
- Het toezicht op een ingeschakelde deskundige? De Afdeling "zit er bovenop"! En terecht! - 21 juli 2021;
- Verstrekking oordeel: gronduitgifte door overheid onderhevig aan dienstenrichtlijn en misbruik van bevoegdheid volgens rechtbank d.d. 14 juni 2021;
- Verwacht de gemeente een groot project? Houd er rekening mee bij de legesverordening anders komt u van een koude kermis thuis! - 30 april 2021;
- Komt de overheid die grond verkoopt met de schrik vrij; wel of geen verplichte mededinging d.d. 8 april 2021;
- Hypotheek na recente rechtspraak geen veilig bezit (meer) op zaken waarop gemeentelijk voorkeursrecht rust? - 22 maart 2021;
- Een "beetje behoorlijk bestuur" bestaat niet; over selectie bij gronduitgifte en algemene beginselen d.d. 10 februari 2021;
- Actualiteiten onteigening d.d. 2 februari 2021;
- Zet de Afdeling de deur op een kier voor schaduwshade d.d. 1 februari 2021;

- Kostenverhaal: de rapen zijn gaar na opmerkelijke uitspraak rechtbank d.d. 27 januari 2021.

2020

- Leidt het nieuwe Omgevingsbesluit tot beperking van de mogelijkheid om een financiële bijdrage te vragen bij Gebiedsontwikkeling? d.d. 23 december 2020;
- Gemeente na werkzaamheden aansprakelijk voor (te) hoog grondwater? d.d. 9 december 2020;
- Gebiedsontwikkeling, kostenverhaal, financiële bijdragen, parkeerfonds en wat wel en wat niet kan? d.d. 2 november 2020
- Beleidswijzigingen en inspanningsverplichting hoe verhouden die zich tot elkaar? d.d. 14 oktober 2020
- De Afdeling schenkt klare wijn over de "de financiële paragraaf" bij ruimtelijke besluiten. d.d. 29 juni 2020;
- Een bevoegdheidsovereenkomst: nemer rechters die serieus genoeg? d.d. 29 juni 2020;
- Een recht op onteigening bestaat niet aldus (ook) Hof Arnhem-Leeuwarden. d.d. 22 juni 2020;
- Wie draagt het tekort bij een grondexploitatie? Beschermt een posterieure overeenkomst de ontwikkelaar? d.d. 15 mei 2020;
- Ontijdig beroep op zelfrealisatie is fataal voor de eigenaar en de ontwikkelaar! d.d. 20 april 2020;
- Overheden: wees je bewust van de verplichtingen uit de Wet basisregistratie ondergrond. d.d. 16 april 2020;
- Fout bij inschrijving in het kader van een ruilverkaveling. Wordt de derde beschermd? Nee, zegt de Hoge Raad in een recente uitspraak. d.d. 10 april 2020;
- Hof: geen recht op onteigening. Een recht op aankoop op grond van het gelijkheidsbeginsel lijkt niet uitgesloten. d.d. 26 maart 2020;
- Hoe ver gaat een inspanningsverplichting? Een mooi praktijkvoorbeeld. d.d. 20 maart 2020;
- Toezegging advocaat in onteigeningsprocedure hoeft niet te worden nagekomen. d.d. 19 maart 2020;
- Freeriders bij de omvorming van recreatie tot woonwijk? d.d. 5 maart 2020;
- Onteigenen ten behoeve van buitenwerking gestelde PAS, kan dat (nog)? Kroon zegt ja! d.d. 5 maart 2020;
- Een zelfbewoningsplicht: mag dat of mag dan niet? d.d. 24 februari 2020;
- Kun je volstaan met een gedoogplicht voor een windpark? Is onteigening niet aangewezen? Wat betekent dit voor de energietransitie? d.d. 17 januari 2020.

2019

- Taxatierapport van grote waarde voor oordeel onderhandeling bij onteigening. d.d. 7 november 2019;
- Onteigening ter realisering van duurzaamheidsdoelstellingen en het tegengaan van verrommeling, kan dat? Ja dat kan! d.d. 16 oktober 2019;
- Geen aangewezen bouwplan (zoals bijvoorbeeld een zonnepark) maar wel een anterieure overeenkomst; kan dat? Afdeling bestuursrechtspraak zegt ja! d.d. 2 oktober 2019;

- Beperking in exploitatieplan kan belemmering vormen onteigening; het vervolg. De Hoge Raad spreekt. d.d. 8 juli 2019;
- Mag kwaliteitsverschil verrekend worden bij herverkaveling? D.d. 21 juni 2019;
- Beperking in exploitatieplan kan belemmering vormen onteigening d.d. 20 juni 2019;
- De contracterende overheid, bevoegdheden- en wijzigingsclausules en beleidswijziging die leidt tot aansprakelijkheid d.d. 4 juni 2019;
- Wetsvoorstel Aanvullingswet Grondeigendom; een aardshok of niet? d.d. 15 maart 2019.

2018

- Een bij gebreke van goedkeuring niet tot stand gekomen overeenkomst, is niet tot stand gekomen; logisch toch? d.d. 20 december 2018;
- Schaarse ruimte is nog geen schaarse vergunning d.d. 20 december 2018;
- Zelfrealisatie van (onder meer) natuur lukt in Hedwigepolder niet door de beperkte toets door de rechter. Is dat terecht? D.d. 31 oktober 2018;
- Inspanningsverplichting bij gebieds- en projectontwikkeling; een serieus te nemen maar onzeker bezit! d.d. 3 oktober 2018;
- Beperking in exploitatieplan vormt geen belemmering voor onteigening d.d. 2 oktober 2018;
- Een voor onbepaalde tijd verleende schaarse vergunning is geen rustig bezit! d.d. 11 juli 2018;
- Betaalplanologie: dat kan echt niet! Maar wat is het? d.d. 30 mei 2018;
- Gemeentelijke gronduitgifte: moet de gemeente mededingingsruimte creëren? d.d. 1 mei 2018;
- Exploitatieplan: verhaal van echte kosten of fictieve kosten van grondaankopen? d.d. 20 maart 2019;
- Belemmeringenwet Privaatrecht d.d. 19 maart 2019;
- Bezwaar en/of beroep contractueel uitsluiten bij gebiedsontwikkeling/vastgoed-transacties, mag dat? d.d. 8 maart 2018;
- De Wet voorkeursrecht gemeenten: je kunt ook te vroeg pieken! d.d. 28 februari 2018;
- De Hoge Raad oordeelt over Hedwigepolder; de door de rechtbank uitgesproken onteigening is terecht d.d. 5 januari 2018;

2017

- Het (laten) bouwen van middeldure huurwoningen: hoe doe je dat? Deel 1: de gemeente gereedheidskist d.d. 10 november 2017;
- Gebiedsontwikkeling, overheidscontracten en het opzeggen van een duurovereenkomst; kan dat? Ja, when the Lady Smiles! d.d. 11 oktober 2017;
- Via publiekrecht onmogelijk maken om een civielrechtelijk (privaat) recht uit te oefenen en andersom: kan dat? d.d. 7 september 2017;
- Kostenverhaal en economische uitvoerbaarheid bij gebiedsontwikkeling, dat is niet hetzelfde! d.d. 23 juni 2017;
- Gebiedsontwikkeling, onteigenen en het wel of geen rekening houden met bouwrijp maken en de waarde van (on)winbare bodembestanddelen; een update. d.d. 10 april 2017;
- Gebiedsontwikkeling en overheidsprivaatrecht: wat mag er wel en wat mag er niet

- met een bevoegdhedenovereenkomst? d.d. 27 maart 2017;
- Gebiedsontwikkeling en het voorkomen van planschade bij krimp. Een bouwtitel niet langer een veilig bezit? d.d. 21 februari 2017;
- Gebiedsontwikkeling, inspanningsverplichting, aansprakelijkheid en eenvoudig te vermijden fouten d.d. 4 januari 2017;

2016

- De civiele (vaststellings-)overeenkomst is in het bestuursrecht verre van waardeloos! d.d. 7 oktober 2016;
- Het waarden van 'een nietige bijdrage aan de Grondexploitatie'; de Hoge Raad verduidelijkt! d.d. 19 juli 2016;
- Transparantie bij gronduitgifte door de overheid; niet omdat het kan, maar omdat het moet!? d.d. 26 mei 2016;

2015

- Agrarische- of verwachtingswaarde voor grond met een woningbouwbestemming? De Advocaat-Generaal zegt nee! d.d. 8 september 2015;
- Beroep tegen een bestemmingsplan en/of exploitatieplan en het recht op zelfrealisatie. Sluiten die elkaar uit? d.d. 15 juli 2015;
- Gebiedsontwikkeling, inspanningsverplichtingen en aansprakelijkheid d.d. 24 juni 2015;
- Het bestemmingsplan blijft leidend voor het bepalen van de onteigeningswaarde en inbrengwaarde d.d. 1 april 2015;
- Gebiedsontwikkeling en kostenverhaal: is een nietige exploitatieovereenkomst waardeloos? d.d. 10 februari 2015;
- Schadeloosstelling voor een (rechts)persoon die krachtens de Onteigeningswet niet aan het geding kan deelnemen d.d. 9 januari 2015;

2014

- Wijziging van rechterlijk college na mondelinge behandeling: zaak (gedeeltelijk) opnieuw! d.d. 24 november 2014;
- Nieuwe trend in onteigeningsland: de bestemming van gronden bepaalt niet langer de waarde daarvan? d.d. 5 september 2014;
- Gebiedsontwikkeling, bevolkingskrimp en de gevolgen voor bestaande overeenkomsten en inspanningsverplichtingen d.d. 4 september 2014;
- Inspanningsverplichtingen, gebiedsontwikkeling en beleidswijziging; niet altijd een gelukkige combinatie d.d. 21 mei 2014;

2013

- Wordt aan eigenaren van gronden met een lucratieve bestemming bij onteigening de meerwaarde ontnomen? d.d. 20 augustus 2013;
- Onteigening en het elimineren van de plannen voor het werk bij vaststelling van de onteigeningsschadeloosstelling d.d. 9 januari 2013;

2012

- Gemeente- of provinciebestuurder let op uw tellen! d.d. 13 augustus 2012;
- Medische hulpmiddelen: producenten (on)bedoeld door AG buiten spel gezet? d.d. 3

juli 2012;

- Het recht op zelfrealisatie is niet dood. Het is springlevend! d.d. 18 januari 2012;

2011

- Ontstaan erfdienstbaarheden per 1 januari 2012 d.d. 14 december 2011.